

Screeningsliste til anvendelse i botilbud

Mulig uhensigtsmæssig medicinbrug, som gør det relevant at kontakte ordinerende læge med henblik på revurdering af behandlingen

Beboers navn: _____ Beboers cpr.nr.: _____

Beboers adresse: _____

Screening foretaget af: _____ Screening foretaget den: _____

	Sæt x hvis screening positiv	Medicin	Screening	Begrundelse
Psykofarmaka				
1		Antipsykotika (se boks 1)	Borgeren anvender mere end én slags antipsykotisk medicin	Som oftest er der ikke indikation for behandling med flere slags antipsykotika samtidigt. Det bør kun forsøges ved borgere, hvor anden antipsykotisk behandling (inklusiv clozapin) ikke har virket (1,2)
2		Antipsykotika (se boks 1) + Akineton, Kemadrin eller Lysantin	Borgeren får 2. generations antipsykotika og enten Akineton, Kemadrin eller Lysantin	2. generations antipsykotika giver ikke de bivirkninger, som Akineton, Kemadrin og Lysantin virker på, i et omfang der nødvendiggør brug af disse præparater. Risiko for forvirring hos ældre (1,8).
3		Antipsykotika + angst- og sovemedicin (se boks 1 og 3)	Borgeren får både antipsykotisk medicin og angst- og sovemedicin	Samtidig brug af antipsykotisk medicin og sove- og nervemedicin anbefales ikke. Kombinationen har en kraftig sløvende virkning på borgeren (1)
4		Angst- og sovemedicin (se boks 3)	Borgeren får langtidsvirkende angst- og sovemedicin	Det anbefales at undgå brug af langtidsvirkende sove- og nervemedicin, da det giver en sløvende effekt over en stor del af døgnnet, og der er risiko for ophobning af medicin i kroppen (8-11).
5		Angst- og sovemedicin (se boks 3)	Borgeren har været i daglig behandling med angst- og sovemedicin i mere end 4 uger	Det anbefales at undgå daglig brug af angst- og sovemedicin i mere end 4 uger da medicinen giver afhængighed og da medicinens virkning aftager i løbet af få uger (8-11).
6		Psykofarmaka (se boks 2)	Borgeren anvender mindst 2 slags psykofarmaka fra boks 2 samtidig	Kombinationen af disse typer psykofarmaka kan påvirke hjerterytmen og i værste fald give hjertestop. Kombinationen kan anvendes, men borgerens hjerterytme bør monitoreres (3)
7		Prometazin	En ældre borger anvender prometazin (Phenergan)	Prometazin har en række bivirkninger og specielt hos ældre er der risiko for forvirring (8)
8		Antidepressiv medicin (se boks 4)	Borgeren bruger 2 slags medicin mod depression	Samtidig brug af 2 slags medicin mod depression anbefales ikke på grund af risikoen for et såkaldt serotoninergt syndrom. (5)
9		Tricyklisk antidepressiv medicin (se boks 4)	En ældre borger bruger tricyklisk antidepressiv medicin	Hos ældre er der risiko for forvirring og hjertepåvirkning. Øget risiko for død ved dosis på 100 mg og derover (8)
10		Lithium + smertestillende medicin af typen NSAID (se boks 5)	Borgeren får både litium og smertestillende medicin af NSAID-typen	Smertestillende medicin af NSAID-typen øger virkningen af litium. De to typer medicin kan anvendes samtidig, men kræver særlig opmærksomhed idet borgeren kan købe denne medicin i håndkøb. Det bør sikres, at lægen har taget stilling til om dosis af litium bør sættes ned for at undgå litiumforgiftning (6,7)

	Sæt x hvis screening positiv	Medicin	Screening	Begrundelse
Smertestillende medicin				
11		Morfin og morfinlignende medicin (boks 6 og 7)	Borgeren får morfin eller morfinlignende medicin, men får ikke medicin, der forebygger forstoppelse	Morfin og morfinlignende medicin hæmmer tarmens bevægelser og giver derfor ofte forstoppelse. Derfor er det som oftest nødvendigt at give medicin mod forstoppelse forebyggende, især hos ældre (8,9).
12		Morfin og morfinlignende medicin (boks 6 og 7)	En ældre borger får morfin eller morfinlignende medicin	Hos ældre er der risiko for forvirring og fald, og derfor kan det være nødvendigt at finde alternativ smertebehandling.
13		Smertestillende medicin af NSAID-typen (se boks 5)	Borgeren har anvendt smertestillende medicin af NSAID-typen i mere end 2 uger	Denne type medicin øger risikoen for mavesår. Hos ældre øger det desuden risikoen for blodprop i hjertet (8).
Hjerte-kar medicin				
14		Acetylsalicylsyre	Borgeren får en tablet med 150 mg acetylsalicylsyre	Den anbefalede dosis er 1 tablet på 75 mg hver dag. Det giver den nødvendige blodfortyndende virkning, der forebygger blodpropper. Da acetylsalicylsyre øger risikoen for mavesår, anbefales det ikke at bruge en dagsdosis på 150 mg. (8,9,12)
15		Acetylsalicylsyre	Borgeren får en tablet med 75 mg acetylsalicylsyre, men har ikke hjerte-karsygdom	Acetylsalicylsyre forebygger blodpropper men bør, pga. risiko for udvikling af mavesår, ikke anvendes med mindre borgeren har haft en blodprop, angina pectoris eller anden hjertesygdom (9).
16		Acetylsalicylsyre + clopidogrel, ticagrelor eller prasugrel	Borgeren har anvendt medicin med acetylsalicylsyre og medicin med enten clopidogrel, ticagrelor eller prasugrel i mere end 12 måneder	Det kan have helbredsmæssige fordele at anvende en kombination af acetylsalicylsyre og enten clopidogrel, ticagrelor eller prasugrel i op til et år efter et hjertetilfælde. Herefter bør man kunne nøjes med et af præparaterne (9).
17		Furosemid	Borgeren får vandrivende medicin, der indeholder furosemid, uden at have væskeophobninger	Furosemid har som regel ingen langvarig effekt ved væskeansamlinger i kroppen eller ved hjerteinsufficiens. Er hyppig årsag til indlæggelse pga. fald, elektrolytforstyrrelser, dehydrering mm. (8)
18		Asantin Retard	Borgeren anvender Asantin Retard for at forebygge blodpropper	Bør ikke anvendes da den daglige dosis af acetylsalicylsyre bliver for lav (8, 9)
19		Digoxin	Borgeren anvender digoxin for hjerteproblemer	Det er vigtigt at dosis løbende tilpasses pga. risiko for alvorlige bivirkninger hos især ældre. Der er som oftest andre og bedre alternativer til digoxin (8).
20		Simvastatin	Borgeren anvender simvastatin i doser over 40 mg	Risiko for nedbrydning af muskelvæv og dødfald
Medicin for gener i fordøjelsessystemet				
21		Bisacodyl eller natriumpicosulfat	Borgeren er ikke immobil, men har anvendt medicin med bisacodyl eller natriumpicosulfat i længere tid	Langvarig brug frarådes med mindre borgeren også får morfin eller morfinlignende medicin. Ved langvarig brug er der risiko for at tarmens normale funktion er svær at genoprette (8)
22		Mavesyrehæmmende medicin (se boks 8)	Borgeren har anvendt medicin, der hæmmer dannelsen af mavesyre i mere end 8 uger	Det er kun relevant at bruge medicin der hæmmer dannelsen af mavesyre hvis borgeren <ul style="list-style-type: none"> • har tilbagevendende mavesår • har kraftige opstød af mavesyre i spiserøret • får smertestillende medicin af NSAID-typen, som kan give mavesår (13)
Anden medicin				
23		Metoclopramid	En ældre borger anvender kvalmestillende medicin med metoclopramid	Hos ældre er der risiko for forvirring og parkinsonlignende symptomer (8).
24		Buscopan eller Ercoril	En ældre borger anvender Buscopan eller Ercoril	Tvivlsom effekt og risiko for forvirring hos ældre pga. medicinens bivirkninger (8)

	Sæt x hvis screening positiv	Medicin	Screening	Begrundelse
25		Tolterodin, solifenacin, fesoterodin	En ældre borger anvender medicin med tolterodin, solifenacin eller fesoterodin for overaktiv blære eller inkontinens	Virkningen af disse typer medicin er marginal og giver mange bivirkninger. Hos ældre er der stor risiko for forvirring (8).
26		Kinin	Borgeren anvender kinin for lækramper eller restless legs	Kinin har meget begrænset virkning på lækramper og ingen virkning på restless legs. Samtidig giver Kinin bivirkninger som forvirring og tinnitus hos især ældre (8)
27		Donepezil Galantamin Memantin Rivastigmin	Borgeren anvender medicin med donepezil, galantamin, memantin eller rivastigmin mod demens	Der er usikkerhed om virkningen af medicin mod demens og der er ikke vist virkning ud over ½ år. Virkningen hos den enkelte bør derfor revurderes hvert ½-1 år. (8)
28		Medicin mod knogleskørhed (se boks 9)	Borgeren anvender medicin mod knogleskørhed, men får ikke et tilskud af kalk og D-vitamin	For at forebygge knogleskørhed er det vigtigt at medicin mod knogleskørhed suppleres med et tilskud af kalk og D-vitamin (14).
29		Prednison Prednisolon Dexamethason	Borgeren er i behandling med prednison, prednisolon eller dexamethason, men får ikke samtidig tilskud af kalk og D-vitamin	Steroiderne prednison, prednisolon og dexamethason øger knogletabet og hæmmer kroppens optag af kalk i knoglerne. Derfor bør borgere, der anvender disse præparater, samtidig have et tilskud af kalk og D-vitamin (13).

Listen er udarbejdet af Pharmakon og inkluderer bl.a. IRF's liste over lægemidler, hvor indikationen bør revurderes hos ældre (8)

1. Vejledning om behandling med antipsykotiske lægemidler til patienter over 18 år. Sundhedsstyrelsen 2007
2. Antipsykotisk polyfarmaci i behandlingen af skizofreni – en medicinsk teknologivurdering. Sundhedsstyrelsen 2011;11(1)
3. Dansk Cardiologisk Selskab og Dansk Psykiatrisk Selskab. Arytmi-risiko ved anvendelse af psykofarmaka. Vejledning. Nr. 1, 2011
4. START-STOPP list
5. Referenceprogram for unipolar depression hos voksne. Sundhedsstyrelsen 2007
6. Ragheb M. The clinical significance of lithium-nonsteroidal anti-inflammatory drug interactions. J Clin Psychopharmacol 1990;10(5):350-4
7. Sundhedsstyrelsen. www.medicinkombination.dk
8. Glintborg D. Lægemidler hvor indikationen bør revurderes hos ældre. Institut for Rationel Farmakoterapi. November 2011
9. Den Nationale Rekommandationsliste. Institut for Rationel Farmakoterapi. www.irf.dk, sidst opdateret juni 2010.
10. Gerlach & Vestergaard. Psykofarmaka. Behandling af psykiske lidelser med nervemedicin. Psykiatri Fondens Forlag. 2010
11. Vejledning om ordination af afhængighedsskabende lægemidler. Sundhedsstyrelsen. 2008; Vejledning nr. 38
12. Dansk Kardiologisk Selskab, Dansk Selskab for Apopleksi, Dansk Thoraxkirurgisk Selskab, Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase. Antitrombotisk behandling ved kardiovaskulære Sygdomme »Trombokardiologi«. DCS Vejledning 2012 nr. 3
13. ProMedicinDk. Dansk Lægemiddel Information. www.pro.medicin.dk. Sidst opdateret september 2013
14. Dansk Selskab for Almen Medicin. Osteoporose i almen praksis med fokus på forebyggelse af frakturer hos ældre. 2002